

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької** області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** вперше з IV кварталу 2019 року: баланс відповідей – 13.3% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 7.1%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5%;
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін перевищить 7.5%, становить 53.3% (у попередньому кварталі – 42.9%), у цілому по Україні – 53.1%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти нижчими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 53.3% респондентів (у попередньому кварталі – 71.4%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **фінансово-економічний стан підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.4%). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану – 12.7% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%), у тому числі обсягів реалізації продукції **на зовнішньому ринку:** баланс відповідей – 25.0% (у II кварталі 2021 року – 14.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **зростання обсягу інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 13.3% (у II кварталі 2021 року – 16.7%). Водночас очікується **скорочення обсягу інвестиційних видатків на будівництво:** баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – 23.1%). У цілому по Україні респонденти очікують зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.3% та 9.7% відповідно (таблиця);
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників – 2.2%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 100.0% та 53.3% відповідно (у попередньому кварталі – 92.9% та 46.2% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину і матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 80.0% і 66.7% відповідно (у II кварталі 2021 року – 84.6% і 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали (оцінки впливу значно зросли), брак обігових коштів та надмірний податковий тиск (графік 5).

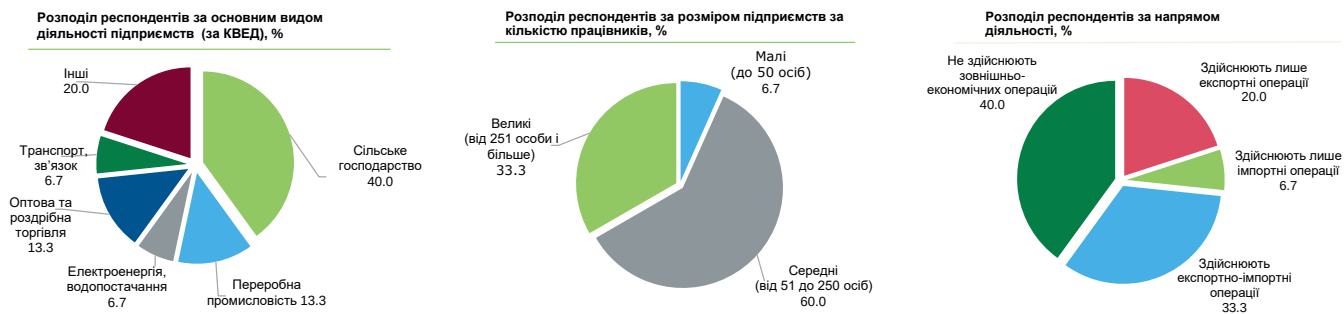
Підвищилися очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (53.3% опитаних), надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, складна процедура оформлення документів та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

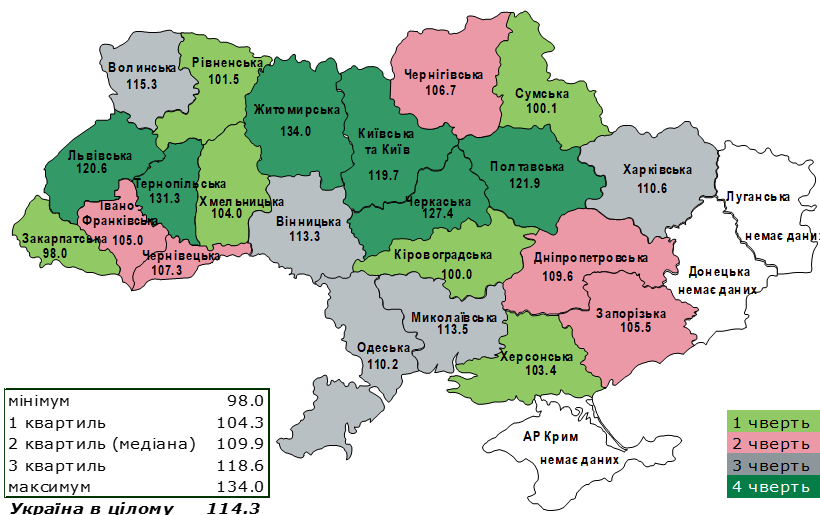
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 20.0% (одна з найвищих оцінок серед регіонів) (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінюється як **нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 22.2%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 27.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 10–30 серпня 2021 року;
- опитано всього 15 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

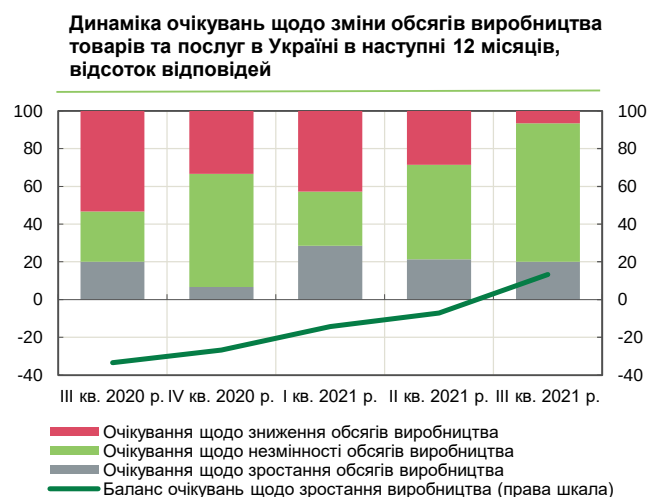
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-20.0	0.0	0.0	-15.4	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-13.3	-6.7	-21.4	-14.3	20.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-23.1	-7.1	-20.0	23.1	-6.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-14.3	-13.3	0.0	16.7	13.3
кількості працівників	-33.3	-26.7	-21.4	-16.7	-6.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

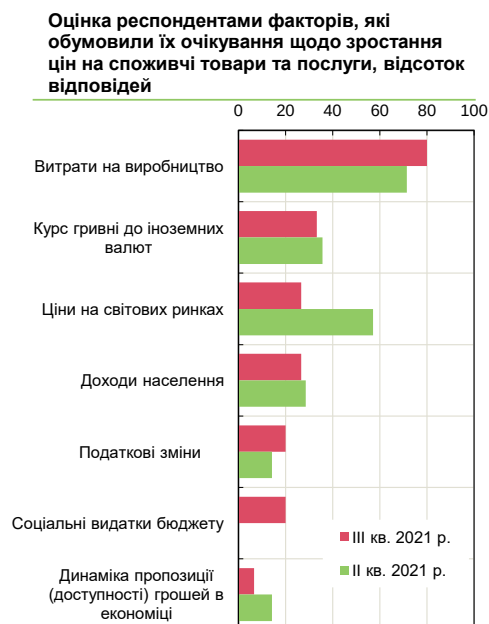
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

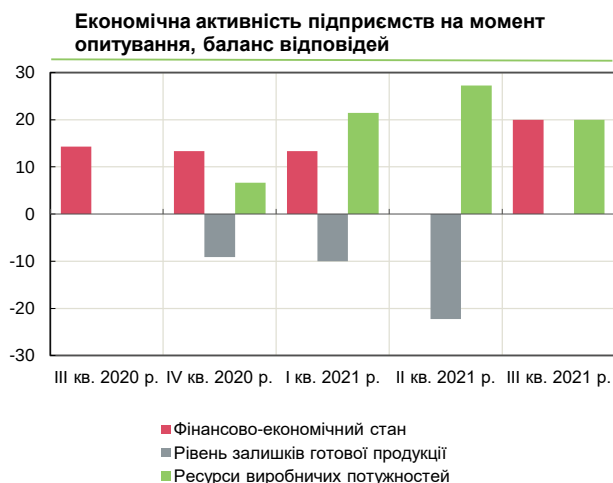
Графік 1

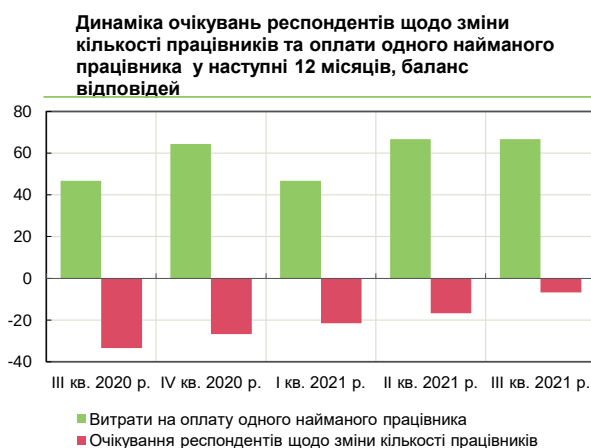
Графік 2

Графік 3

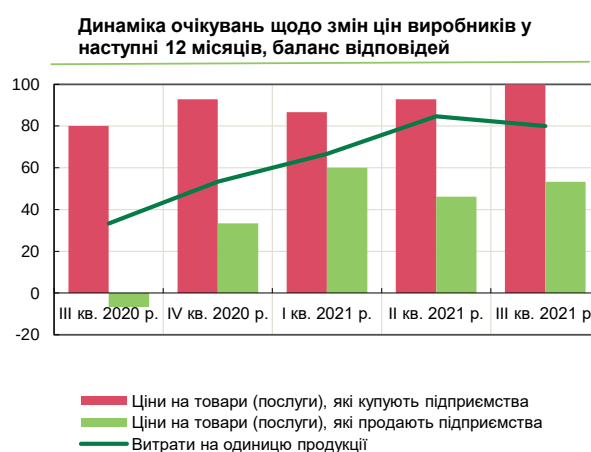
Графік 4

Графік 5

Графік 6

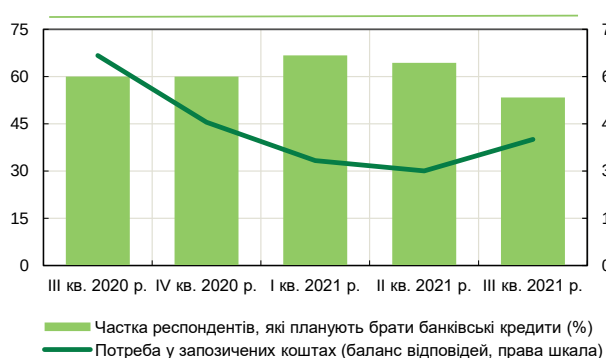
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

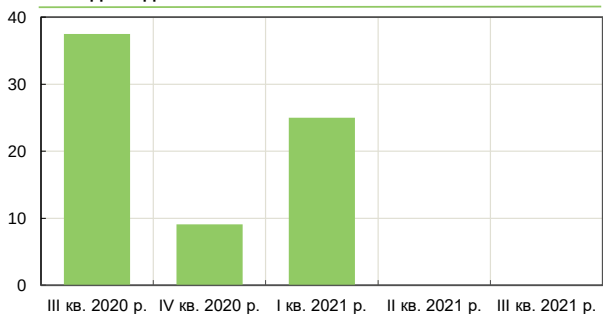
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

